

GROTE SCHELPELTDAG 2023 KLOPT AF OP MEER DAN 80.000 GETELDE SCHELLEN

Tweeduizend vrijwilligers telden niet minder dan 82.444 schelpen van in totaal 66 soorten tijdens de zesde editie van de Grote Schelpenteldag. Deze actie, dit jaar op zaterdag 23 maart, ging voor het eerst niet alleen door in België, maar ook in Nederland en op één strand in N-Frankrijk. Met schelpen verzameld over meer dan 400 kilometer strand, is de Grote Schelpenteldag intussen uitgegroeid tot een van de grootste burgerwetenschapsinitiatieven aan de Europese kusten. Dit jaarlijkse 'LifeWatch' initiatief startte in België in 2018, onder impuls van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en in nauwe samenwerking met EOS Wetenschap, de Provincie West-Vlaanderen, Natuurpunt, de Strandwerkgroep, Kusterfgoed en de tien kustgemeenten.

Halfgeknotte strandschelp en kokkel haalden zowel in België, Nederland als Frankrijk de top-5. Maar er waren ook interessante regionale verschillen. België zag zijn 'traditioneel' trio opnieuw hoogst scoren, met halfgeknotte strandschelp (23%), nonnetje (23%) en kokkel (21%). Ook in Nederland was de halfgeknotte strandschelp de talrijkste schelp

(32%), maar hier gevolgd door kokkel (18%) en ovale strandschelp (17%). Het nonnetje haalde enkel in Zeeland de top-5. Het telstation Zuydcoote in Frankrijk zag dan weer een top-3 gevormd door kokkel (24%), gewone tapijtschelp (21%) en mossel (17%). Daar strandde halfgeknotte strandschelp pas op plaats vijf. En de Amerikaanse zwaardschede eindigde in elk van de landen op een vierde plaats.

Opvallende verschillen waren er ook bij individuele soorten. Zo telde Nederland in totaal slechts 1188 mosselen, terwijl Frankrijk op nauwelijks één station 1200 exemplaren verzamelde (en België: 3398 ex. op alle tien stations). Strandgaper werd dan weer enkel in Nederland aangetroffen, en dit in behoorlijke aantallen (totaal: 436 ex.).

In de drie landen samen, troffen de tellers 6 exotische soorten schelpen of 9%. Uitgedrukt in het aantal exemplaren, blijkt het voorkomen van exoten verhoudingsgewijs toe te nemen richting Kanaal. De talrijkheid daar van Amerikaanse zwaardschede, aangevuld met Amerikaanse strandschelp

en Filipijnse tapijtschelp maakt het verschil (F: 14,8%; B: 13,2%; NL: 7,7%). Andere belangrijke exoten zijn Amerikaanse boormossel, Japanse oester en muiltje.

Ten slotte ging dit jaar ook aandacht naar het voorkomen van ronde gaatjes in schelpen. Ze getuigen van de stille dood die schelpen gestorven zijn door de actie van roofslakken, zoals tepelhorens en purper-slakken. Die boren met hun rasptong door de kalken schelpen heen, om vervolgens het weke vlees met hun slurf op te zuigen. De slakken zelf waren alvast relatief zeldzaam (purperslak: 14 ex.; grote tepelhoren: 106 ex.; glanzende tepelhoren: 147 ex.). En ook met het moordgedrag viel het best mee. Op basis van bijna driehonderd gecheckte stalen van de Belgische kust, bleek minder dan 1% van alle schelpen boorgaatjes te vertonen. De helft daarvan kwam voor bij de halfgeknotte strandschelp; andere belangrijke prooien waren zaagje, ovale strandschelp, stevige strandschelp en nonnetje. Overigens waren veel van de getroffen schelpen niet van recente datum.

Jan Seys

IN DE BRANDING

KUSTKIEKJES

(Grote Rede 56)

Toegegeven, op het eerste gezicht lijkt dit twintig centimeter lang voorwerp op een stuk hout. Dat dacht de vinder aanvankelijk ook, tot hij beroep deed op de kennis van paleontologen. En wat bleek, dit kleinood is een gefossiliseerd fragment van de ivoren slagtaand van een mammoet. Het stuk dateert uit een IJstijd, toen deze dieren nog talrijk rondzwierven in het toen droge Noordzegebied. Je herkent het aan de duidelijke gelaagdheid, het oppervlakkig schilferen, en het vrij grote gewicht (een vergelijkbaar stuk hout zou minder wegen). Let dus maar beter goed op bij een volgend strandbezoek. Je weet maar nooit dat jij de volgende vinder bent van een stuk mammoettand!

© VLIZ (Jan Seys)

EUROPESE KAMPIOENSCHAP 'MEEUWEN SCHREEUWEN', EEN ODE AAN DE MEEUW

Op zondag 23 april 2023 was het café 'De Verloren Geirnoar' (Adinkerke-De Panne) té klein voor de wel erg talrijke opkomst. Niet minder dan 42 deelnemers en een veelvoud aan supporters en pers wilden maar wat graag actief getuige zijn van de derde editie van het Europees kampioenschap 'Meeuwen schreeuwen'. Opdracht voor de deelnemers? Zo goed mogelijk – in gedrag, vermomming én vooral geluid – een meeuw nabootsen. Deelnemers kwamen uit eigen land, Nederland en Frankrijk. De jury kende de Europese titel toe aan Jarmo Slutter uit Eindhoven (NL), gevolgd door Maren Van Cauwenberghe uit Wichelen (B) en Rob Tooren uit Amsterdam (NL). Belofte van het jaar was de 6-jarige Laura Boon uit Kontich. Beste 'kolonie' het Team Anzegem. De media waren massaal van de partij, met reportages tot in het verre Japan!

Jan Seys